

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

ve ne vračajo, ne frankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
administracija) in ekspedicijska na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "
V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Kravji dolini
št. 26.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

**Zarad praznika izide prihodnji „Slo-
venec“ v soboto 1. junija.**

Prevrat na Nemškem.

Vera je glavni steber reda in postavnosti. Kakor se imamo za našo evropsko civilizacijo večinoma naši krščanski veri zahvaliti, tako je ona tudi prva podpirateljica državnih oblastnih in posvetnih postav. Strah pred kaznijo in jočo tistega ne zadržuje od hudodelstva, ki je k temu nagnjen, če ga ne kroti in ne vodi versko prepričanje; to je davno po skušnjah dokazana resnica, in čuditi se je le, da so na to v današnjih časih različni državniki čisto pozabili.

Evropa je v svoji glavi, v omikani družbi postala v veliki meri brezverska. Prostomavtarji, ki imajo že povsod svoje lože in ki so večinoma bogati ljudje, tedaj mogočnega vpliva, postavili so si namen, katoliško cerkev uničiti. Njih zaveznik je judovski rod, ki cerkev sovraži in jej škodovati skuša že iz njenih prvih početkov. Oba živelja imata v rokah dvojno mogočno orožje: denar in časnikarstvo. Dnevna literatura je skoraj vsa v njih rokah, s časopisjem obdelujejo vse narode in jih navdajajo s sovraštvom do Kristusove vere. Kar pero ne premere, stori pa denar. Tako so si priborili gospodstvo sveta, pridobili tisoče in milijone privrženecv in med njimi tudi mnogo poštenih ljudi, ki skrivnih namenov te protikatoliške zarote še ne poznajo, pa vendar premoteni po liberalnih frazah pomagajo pri naskokih na cerkev. Ti ljudje imajo mednarodno zvezo; v katerikoli deželi se prikaže v kakem zboru katoliška večina, kjer nastopi katoliška vlada, hitro se vzdigne liberalno časopisje cele Ev-

rope, in jame enoglasno psovati, obrekovati, natolcevat in grčiti tisto deželo in tisti narod, naj bolj pa možé, ki stojé na čeludotične katoliške stranke.

Glavni sedež teh krtov, ki razrivajo na skrivnem celi svet, da bi spodkopali veličastno poslopje katoliške cerkve, njih glavni sedež je bila v preteklem stoletju Francoska, v sedanjem pa je nemška dežela. Na Francoskem so naredili strašno prekucijo; pa ravno ljutost in divjost, s katero so uničevali vse sveto, strasti, ki so jih raznetili, in krvoločnost, ko so umorili okoli dva milijona ljudi na gilotini, to vse je napolnilo francoski narod z gnjusom in studom do brezverskega svobodnjaštva, tako da se danes francosko ljudstvo od katoličanstva več odvrtni ne dá.

Na to so prekucuhi prestavili svoj glavni kvartir na Nemško. Tukaj se brezverstvo čedalje bolj širi, in to tem ložej, ker ga je pruska vlada iz protestantske zagrizenosti vedno podpirala, da bi uničila katoličanstvo. Pa protestantizem je padel sam v tisto jamo, ki jo je katoličanstvu kopal. Na katoliških tleh so le posamezni odpadali, masa ljudstva pa je zvesta ostala. Med protestanti pa se je brezverstvo tako razširilo, da so se pastori začeli že za svoje službe tresti, ker brezverci ne ostajajo pri napadih na katoliško cerkev, ampak zametujejo naposled vse krščanstvo, in vsako pozitivno vero v obče; v Berlinu, v Dancigu in drugih mestih so že stale vse cerkve prazne, luteranske še bolj ko katoliške, na tisoče je bilo rojenih otrok, ki jih niti krstili niso, in jih izreajo kot pogane. Zdaj so se vstrašili tudi pastori in so govorili že o tem, da bi se z zaničevanim katoličanstvom

zvezali zoper brezverstvo; z brezverstvom pa je raste tudi socijalizem, zakaj, povedali smo v jednej poslednjih števil.

Protestantizem se je začel bati za svoj obstanek, posestniki za svoje premoženje in vlada za svojo gospodarstvo, tako se je počasi pripravljala prevrat, ki je zdaj po zločincu Hödelnu v življenje stopil. Naveličali so se „kulturkampfa“, ker so spoznali, da jim od katoliške cerkve prav za prav nobene nevarnosti ne pretijo, toliko več pa iz posledic brezverstva. Hödelnov zločin je tudi cesarju Viljemu oči odprl, in ga ognjevil proti brezverstvu. Glavni voditelj brezverstva in preganjevalec katoličanov, minister bogočastja in uka, zloglasni Falk pa je moral odstopiti.

To je silno imeniten dogodek, in je znamenje, da se pripravlja na Nemškem popolen prevrat, da se mislijo sprijazniti s cerkvijo in vojsko napovedati brezverstvu. Že javkajo vsi nemški liberalni listi, in pravijo, da so nedolžni pri hudodelstvu Hödelnovem, in da cesar ne dela prav, če zavoljo Hödelna brezverstvu ali liberalizmu prijaznost odpove. Mi pa smo že zadnjič omenili, da cesar prav dobro sodi, če brezverstvo tega hudodelstva obdolži.

Sreča je okrogla, na Nemškem je enkrat prevrat, in tisti, ki so prej katoličane v ječe tirali, naj čuvajo, da zdaj sami notri ne pridejo. Nemški deželi pa želimo, da bi bil ta prevrat resničen in vztrajen, in da bi tudi tam že skoraj zopet krščanska vera prišla v čast in veljavo, saj ona je podlaga reda in poštenosti, vir omike in civilizacije in pogoj ljudskega blagostanja.

Slike iz Amerike.

(Napisal A. Berghold.)

Pittsburg, 2. aprila 1878.

Pred nekoliko urami sem prišel semkaj. Kak razloček med Philadelphijo in Pittsburgom! Tam vse čedno, čisto in bliščeče, tu vse ravno nasprotno, črno, sajasto in nečedno. Čudno mesto je Pittsburg. Če se ne kadi povsod, potem ni nič, ni dela, ni zaslužka. Če se pa kadi povsod, kakor danes, potem še-le ni prav nič, ker se v teh sajastih oblakih dima ne more razumno videti niti solnce niti neba. Vse je gnjusobno črno, zrak, hiše, drevesa, ulice, ljudje. Ceste so grozno slabe, tlak hrapov, grudast in oguljen, zraven pa pokrit za kaka dva prsta z izglednim blatom. Res je težavno v neznansko ozkih, vedno se križajočih ulicah, kjer se neprenehoma gibljejo težko naloženi vozovi, ohraniti dober tlak; vendar če se pomisli, koliko ljudi postopa brez dela po mestu, se mora reči, da je mestna uprava slepa in brezskrbna. Delo bi ne stalo veliko, ko bi se

najeli ti postopači, ki bi popravljali usmiljenja vredne ceste.

Kako žalostno je gledati po vseh trgih in na oglih hiš cele trume krepkih ljudi brez dela! Vidi se jim beda od raztrganega pokrivala do palcev na nogah, ki iz tesnih škrtetov drzno gledajo v svobodni svet. Vse se ve, kar kažejo zunaj, le kar mislijo, tega se ne ve. Ravno se zapodi mimo mene truma lačnih vlačugarjev. Pozna se jim, da so nekdanj opravljalci težka dela. Kako žalosten je pogled na polu nage, raztrgane in obupne može!

Vse kar imajo na sebi kaže zapuščenost, razun zlatih žarkov jutranjega solnce, ki se vlija na te revne prikazni. (Tedaj slovenski Kraševci, le brž v Ameriko, kjer ima še palec na nogi svojo svobodo in capinska druhal se tudi ne pritoži, če se za par glav pomnoži! Pis.) Jaz pišem to v predmestju sv. Lavrenca, ker v mestu ne prerije solnce tako lahko skozi gosti zrak.

Naj povem še nekaj besedi o Filadelfiji. Filadelfija leži večji del na ravnem, in se raz-

prostira neznansko na široko, kajti površina tega kvekerskega mesta znaša gotovo nad sto kvadratnih milj. Prebivalcev šteje okolo 800.000. Filadelfija je zidana prav pravilno, nima mnogo visokih, tesno stisnjenih hiš, kakor Novi Jork, in se posebno odlikuje s čistoto. Hiše so zidane zelo enolično iz rudeče opeke in imajo vse nekaj črevljev nad zemljo molečo podstavo iz belega bliščečega marmorja, dve ali tri stopnice spredaj iz tiste snovi, in kaj lepo se jim podajo bele oboknice (Fensterladen), od katerih visé mnoga črna pregrinjala, ker je navada, da naznanjajo s tem celo leto žalovanje, kadar kdo umrje v hiši. V obmestju veselé človeka mnogi krasni vrtovi s temno zelenimi tratami in velikimi senčnimi drevesi. Obširni Tairmount-Park, v kojem se tudi nahaja zoologični prekrasni vrt, z velikanskimi vodovodnimi stavbami in St. Georges Hill, vse to vabi na sprehajanje tujca in domačina, bogatega in reveža.

Kamnitni 80 črevljev široki most, ki vodi proti prostoru, kjer je stala razstava, čez če-

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani, 27. maja.

Cesarjevič Rudolf po naznanilu „Prager Abendblatt-a“, meseca julija dojde v Prag, da se praktično izuči vojaške službe.

Delegaciji ste se sošle 25. t. m. na Dunaju in ogerska je imela že skupno sejo, pri kateri se je sklenilo, da naj razni odseki svoje delovanje hitro prično.

Pogodbini odsek državne zbornice je rešil predlog o colnem tarifu in dolga 80 milj. gld. Predlog Sturmova, da naj se ta dolg banki vrne v 20 letnih obrokih in po izteku privilegija od njega plačuje po 6% obresti, če se dotlej ne sklene nova pogodba, bil je zavržen ker je poslanec Neuwirth rekel, da banka, ki se na 10 let osnuje, ne more posojevati na 20 let in da naše denarno stanje ni ravno tako slabo, da bi v 10 letih ne dobili za poplačanje tega dolga potrebnih denarjev. — Colnina od kave se je določila v odseku s 24 gld. Obravnave o pogodbi se v državnem zboru prično danes in bodo dalje trpele, kakor se je iz prva mislilo.

Ogerska zbornica poslancev se je 24. t. m. do 12. junija razšla na počitnice. Neke reči, v katerih si je z gosposko zbornico še navskriž, bode rešila takoj, ko se zopet snide.

Dalmatinski ces. namestnik baron Rodič se je 25. t. m. zopet odpeljal na ogledovanje dežele.

O Bosni in Hercegovini pisala je v soboto „Deut Ztg.“, da ji bode Avstrija v 48 urah zasedla. Dozdaj je 48 ur že prešlo vendar pa ni slišati, da bi se bilo to zgodilo. Pač pa poroča „N. fr. Presse“, da so naši vojaki zasedli podonavski vterjeni otok Ada-Kaleh pri Orsovi, ktere so Turki Avstriji prepustili. Kongres, ki bi se imel po želji naših državnikov sniditi precej po binkošnih, nam tega posestva, dobro omenja „Vaterland“, menda ne bo zopet vzel in Madjari menda ne bodo že v prisvojitvi tega malega otoka videli nevarnosti za dualizem.

Vnanje države.

Ruski listi niso nič kaj zadovoljni s

trtinko milje široko reko Scuilkill, pravijo, da je najlepši in najtrdniji most na svetu.

Samotna in zapuščena stojé tu velikanska poslopja od razstave. Nič bolj niso živahne hiše in ulice, ki so nastale ob cestah okrog razstave. Med desetimi takimi poslopji jih stoji morebiti devet praznih in brez koristi. Tu so grbi in napisi brez pomena in veljave. Čita se n. pr.: „Restauracija Mamouth-ova, Hotel Cosmopolitanski itd., pa se ne dobi tam niti ene žlice juhe, tako da je morala potovati naša družba več milj dalje, da je vjela dostojno kosilo. Odšlo je na tisoče šumečih gostov, le posamni dobička željni Filadelfijani so ostali s stanovitno potrpežljivostjo po votlih hišah, ki imajo dovolj časa misliti o resnem stavku „Sic transit gloria mundi“ (tako mine slava sveta.)

Vendar Filadelfijani imajo denar in tako že pozabijo rane, ki jim jih režejo prazne palače. Ravnokar sem slišal od svojih prijateljev, da so pred kratkim plačali za večerjo v Novem Jorku po 7 dolarjev in vdrugič za kosilo celo po 21 dolarjev. (Kolikokrat je vdaril kak naš izseljenec z motiko za tisti denar, da se bo v Ameriki enkrat najužinal? Pis.)

(Konec sledi.)

pomirovolanimi nasveti „Agence Russe“ ter zahtevajo od vlade, da naj pové, so li poročila vnanjih listov o popustljivosti Rusije resnična ali ne. Te dni se bode to že samo po sebi pokazalo. V Londonu namreč pretresavajo predloge ruskega poročnika, grofa Šuvalova, ki jih je prinesel iz Petrograda, in sploh se sodi, da so to zadnje ponudbe ruske. „Standard“ piše, da se bodo zadeve med Rusijo in Anglijo mirno rešile. Glede Besarabije car sicer neče ničesa odjenjati, pač pa je mnogo popustil glede Bulgarije in zlasti gledé vojne odškodnine, ki se bode morda znižati dala oelo za polovico. — Avstrija se pripravlja za kongres ter sestavlja svoje zahteve, med katerimi je najglavnejša menda ta, da se Bosne in Hercegovine Srbija in Črnagora ne smete dotakniti. Tudi bi se Črnagora ne smela raztegniti do Skadra, ter si ne prisvojiti Bara in Dulčinja, pač pa bi se ji dovolilo ladijske v Špužu, ktero bi Avstrija nadzorovala, in zveza z morjem po reki Bojani. Da je politično stanje res nekoliko mirnejši kakor je bilo nedavno priča tudi ukaz angleške admiralitete do arsenala v Chathamu, da z izdelovanjem oklepnihih ladij ni treba ravno tako hiteti, kakor je bilo iz začetka zaukazano. — Knez Gorčakov je zopet hujši obolel, in mora ostati v postelji. Zarad neobsojbe Vjere Zasuličeve hoče pravni minister grof Pahlen neki odstopiti.

Francoski liberalci se jako hudujejo nad Gambettom, ki je v nekem govoru preslavljal angleškega kraljeviča in kneza Bismarka, ter ga naravnost imenujejo izdajalca. Gospe francoske hočejo 30. t. m. obiskati spomenik device orleanske v Parizu in ga okinčati z venci. V ta namen se je sestavil poseben odsek najimenitnejših gospej in od vseh strani dežele francoske dohajajo venci, poslani v odločeni namen. Liberalci, ki so hoteli ta dan obhajati stoletnico Voltaireovo, se hudujejo zarad tega in se hočejo maščevati s tem, da bodo skušali to slovesnost napraviti v Lyonu. Pa ministerstvo jim jo bo prepovedalo kakor v Parizu.

Na Španjskem se je v Geroni pokazalo okoli 30 vstajnikov, ki se proglašajo za republikance. Drugod je vse mirno.

V Ameriki je neka družba dobila dovoljenje prekopati ožino pri Panami in zvezati tiho pa atlantiško morje. Privilegij velja skoz 99 let.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane. 25. maja. (Nove orglje.) Ravno kar je dodelal za duhovnijo Studeno (Kaltenfeld) na Notranjskem znani mojster g. France Goršič nove orglje, ki imajo 1 manualno — (s 56 tastami: od C—g.) in pedalno — klavijaturo (s 24 tastami: od C—h. s pedalnim sklepom in dvema zbiralnima (Collectivtritte), ktera odpreta vse spremene razun pedalnega sklepa in Viola di Gamba. Spremenov je enajst: I Principal 8' (osem lesenih) od Gis v prospektu. II. Viola di Gamba 8', prva oktava je lesena, druge cinaste. III. Gamsov rog 8' (prva oktava zopet lesena, druge cinaste). IV. Violon 16' od družega c začet, prva oktava je sklenjena s principalom 8'. V. Dvojna flavta 8', je vsa lesena in zaprta. VI. Oktava 4', vsa cinasta. VIII. Superoktava 2' vsa cinasta. IX. Mikstura 3—4na (2²/₃, 2', 1¹/₃, 1'). V pedalu: X. Subbas 16' zaprt. XI. Oktavni bass odprt.

22. t. m. sem imenovane orglje videl in slišal v stanovanji g. mojstra in vestno rečem, da g. Goršič je v resnici mojster; naj si bode že ozir meha, sapnika, pišal, spremenov, mehanike, intonacije itd. Farmanom v Studenem

čestitam, da so si ga izvolili, cerkvenemu predstojništvu v Železni Kaplji na Koroškem pa ga vsestransko priporočam. —

Ker že ravno o orgljah govorim, naj omenim še orgelj, ktere je izdelal g. Ferd. Malahovski v začetku t. m. za orgljarsko šolo v Alojznici v Ljubljani. Orglje imajo dve manualni klavijaturi s 27 tastami, manualni in pedalni sklep. — V glavnem delu so: I. Principal 8', II. Cevna flavta 8' III. Gamsov rog 4'. V zgornjem delu: IV. Voxhumana 8'. V. Salicional 8'. VI. Traversflavta 4'. V pedalu: VII. Subbas 16' zaprt in VIII. Violoncel 8'.

Tih orgelj pa nočem kritizirati, zavoljo gotovih vzrokov ne, prepustim pa kritiko vredništvu „Cerkvenega Glasbenika“, ki bode g. Malahovskemu že povedal kar, mu gre.

Da bodeš pa dragi čitatelj razliko vidil in slišal ozir dela g. Goršiča in g. Malahovskega, povabim te, pridi v Ljubljansko Alojznico. Tu najdeš dvoje orglje: ene v kapeli s peterimi spremeni, in te so delo g. Goršiča; ene pa v sobi orgljarskih učencev z 8 spremeni (za 600 fl.) in to je delo g. Malahovskega. Potem pa sodi, kar ti bo uho dalo.

Povabim pa posebno cerkvene predstojnike, ki mislijo kedaj orglje napravljati, da naj to store.

Iz Moldave, 21. maja (Rumunija, Rusija in Avstrija.) Rusi zasedli so že skoro vso Rumunijo, ter se zmerom bolj pomikajo proti severu, protisedmogradskim Karpatom. Štiri ruske divizije rasprostrane so od Krajova do Fakšana po vseh strategičnih črtah, čelo na Sedmograd obrnjeno. Rumunska vojska pa stoji v vseh karpatskih prelazih, pa ne da bo avstrijsko mejo prekoračila in se potem Avstrijcem razorožiti dala, kakor v svet trobijo dunajski in nemški časopisi. Rumunska vojska je avantgarda ruske proti Avstriji postavljene vojske. Ne mislite, da so to moje domišljije, to je mnenje vseh veljavnih Rumuncev. Ves vriš o prepiru ruske in rumunske vlade je le ptujcem pesek v oči, da bi ne videli, kaj se za kolisami godi, in tukaj se vašim listom, ki o tem prepiru prav autentično dopisavajo, prav krohotno smeja. Tudi mislim, da avstrijska vlada sluti to prevar, in ne nabira zastonj v Sedmogradu tolike vojaščine in ne gradi zastonj tamkej trdnjav. Tukajšnji knez bi moral pač vrtoglav biti, da bi svoje Dorobance, ki jih ravno zdaj za obdelovanje polja prav živo doma potrebuje, v Karpatih nakopičeval, s kanoni, novimi puškami in mnogim streljivom preskrboval samo zato, da jih potem v Avstriji spet razorožiti da! Kaj bi imel pač knez od Avstrije pričakovati, morebiti povekšanje kneževine po sedmogradskih Rumunih? Ali ni Prusija prijateljica Rusiji, ali ni knez odvisen od politike, ki jo delajo v Berlinu, ne pa od one, ki jo kuje magjarembur gospod Andrassy na Dunaju? Menim, da ni težko vganiti, po čem vse to diši. Res je sicer, da imamo tukaj prenapetnežev, katerim ta politika ni všeč, ali teh je malo in previdnejši del inteligence stoji s knezom, ki je, akoravno Nemec po rodu, vendar le vnet za prid in napredovanje svoje kneževine.

Za zdaj to malo, ako bote želeli drugikrat več iz Jaša. (Lepo prosimo. Vred.)

Iz Dobropolja, 22. maja. (Opazovanje popotnikovo.) Pri potovanju se marsikaj vidi in sliši; tudi jaz sem pri svojem potovanju vidil in slišal mnogo, kar naj tu očitno naznamim. Potovaje iz Rudolfovega do Žužemperka se mi ni nič znamenitega prigodilo; ko pa v Žužemperk dospem in si hočem v neki krčmi nekoliko svojo žejo vgasiti, slišim od vseh

strani pogovor, kako je tam c. k. okrajni sodnik, posebno pa še njegovi adjunkt dober, pravičen, in vsega spoštovanja vreden mož, tudi drugi vradniki so bili sploh pohvaljeni. — Ko še nekaj časa jaz posedim, zaslišim med gosti drugi pomenik o duhovskih zadevah, da se bode kaplan, g. Lotrič, iz Žužemperka preselil v Dobropolje in bitko se je vsakemu zdelo, da zgube tako dobrega dušnega pastirja. Iz Žužemperka proti Zagracu naletim na novi kantonski cesti med Žuženperkom in Poljanami na veliko in hudo nesrečo. 20 t. m. okoli treh popoldne sta se namreč 2 človeka, z vpreženima konjema in z drvmi nadetim vozom prevrnila v globočino proti reki „Kerki“ naj manj do 100 metrov globoko, ker so cestni držaji preslabi; pri vsej nesreči bila je vendar sreča, da so vsi, ljudje in živali, ostali nepoškodovani. Komu je ta zanikernost pripisati, če ne nadzorstvu cestnega odbora, da so kantonske ceste tako v slabemu redu. — Ko v Zagrac pridem, izvem da so tam gospod fajmošter za smrt bolni, in da bi bilo škoda, če bi umrli, ker toče varujejo. To se je meni pač smešno zdelo, da bi mogel človek vetrovom nasproti stati! Pa kaj hočemo, kmečki ljudje imajo med seboj še zmiram prazne vraže in dopoveduj jim še tako natančno in obširno, da to nič ni, vendar nič ne opraviš. — Na Krki izvem, da gospod župnik Jurij Zorc so zdajnega učitelja od organista odstavili in ga namestujejo samo dekleta s svojim petjem, pri katerem samo basa primanjkuje. Po daljnem pogovoru tudi slišim govoriti, da namestnik župana noče razglasiti sam občinske volitve, vkljub zapovedi visokega deželnega odbora, ker on vedno trdi, da je to za njega „duobro“; občani so se zmenili, da mu bodo občinski pečat po sili vzeli, če volitve ne razpiše. — Popotovam od tukaj in pridem v Dobropolje, kjer najdem še vedno mnogo žalosti po gospodu Josipu Razboršku, kateri so se iz Dobropolja preselili na Brdo za fajmoštra in željno pričakujejo njih namestnika Lotriča iz Žuženperka. Če bom na svojem daljnem potovanju čez Bloke proti Trstu kaj znamenitega vidil in slišal, bom že še kaj naznanil. —

Domače novice.

V Ljubljani, 28. maja.

(Veleč. knez in škof, dr. Janez Pogačar), so se v soboto zvečer iz novomeškega in trebanskega okraja, kjer so birmovali, vrnili nazaj v Ljubljano, pa odidejo že v petek zopet od doma v ribniško dekanijo.

(Ljubljanskemu „Tagblattu“) smo s članom o Hödelnovem atentatu tako trdo na rep stopili, da v števil. 120 bruha žolč in strup na nas. Članek, ki ga je spisal eden „Tagblattovih“ patranov je toliko dolg, kolikor surov. Nakopičen je z najgrjimi psokami, ki so prav „Tagblatta“ vredne, kakor: „Farizeji, hinavci brezdomovinski zeloti“ itd., nasprotno pa v stavkih ni nobene logike, nobene zveze; namest je v svoji jezi vse skupaj, kar mu je ravno na misel prišlo: o Hödelnu, o papežu, o inkviziciji, o državnih dolgovih, o Rusiji, o Poljakih, o panslavizmu, o „peterspennigu“ itd. Ali se najde časnikar, ki bi zamogel vse to v en članek stlačiti? Mi preveč rešpektiramo zdravi okus svojih čitateljev, ki tudi več ali manj vedó, kako mora biti članek pisan, zato ne moremo na vso to mešanico v enem članku odgovoriti. Po večem tudi odgovora vredna ni. Najbolj ljubljanskega buteljna boli, da smo mi rekli, da liberalizem odobruje hudodelstvo, uboj, rop itd. To smo dokazali, kdor pa ne verjame naj preštudira teorije materja-

listov, pa se bo prepričal, da je res tako; da so pa liberalci po večini več ali manj materijalisti, to vidimo vsak dan lahko iz njih listov. Da turški list namenov liberalnih kolovodjev ne vidi in posledic iz njihovih nauk ne ume, zato mi ne moremo kaj, in tudi od njega hvalisana veda za to nima pripomočka, ker pri vsem napredku tega še niso znašli, da bi komu pomnožili prepričnost njegovih možganov. Zato se pa s tim buteljnom tudi nočemo spustiti v nobeno razpravo, ker za neumnost ni nobenega zdravila, ali kakor pravi star pregovor: Gegen Dummheit kämpfen selbst Götter vergebens! Pisač na dalje trdi, da je bil Hödel ud krščansko-socialistične stranke, katere predstojnik je prusk duhoven. Da je ta družba protestantska, ne pa katoliška, in da predstojnik te krščansko-socialistične družbe ni katoliški duhoven, ampak protestantski pastor, in da se je Hödel tudi v to družbo vpisal še le pri dohodu v Berlin, tega lažnjivi list se ve da ne pové. Liberalci pa vedno luteranstvo povzdigujejo kot vzor napredka, tedaj je Hödel na vsak način vaš. Kar piše „Tagblatt“ o pomorjenih protestantih na Francoskem, o Viljemu Oranskemu, o Ravallacu, o inkviziciji, na to bomo odgovorili o svojem času temeljito po avtentičnih virih, ne pa po kakih tendencromanih, ali pa pristranskih zgodovinarjih, kakor liberalni časnikarji delajo. Vendar pa že zdaj lahko vprašamo: Kdo je o francoski prekuciji poklal milijone nedolžnih žrtev? So bili to mar konservativni, ali celo vestni katoliški ljudje? „Tagblatt“ tudi neče verjeti, da liberalni postavodajci z revnim ljudstvom ječe polnijo; „ali so ubijalci in morilci revno ljudstvo?“ prša on? Mi pa prašamo:

Ali so sami ubijalci in morilci po ječah? Ali ni med vjetniki mnogo prav liberalnih Gründerjev, švinderjev, mazačev, postopačev itd.? Kar govori pisun o Rusiji in o panslavizmu, to mu lahko opustimo, ker naši bralci poznajo njegove nazore o teh rečeh in tudi naše stališče iz članka, ki smo ga v listu od 25. t. m. priobčili. Kako daleč „Tagblatt“ v svoji nestransosti gre, naj posnamejo naši čitatelji iz njegove trditve, da nihče ljudstva toliko ne stiska (pressen), nego duhovščina, in da so duhovniki brezdomovinski zeloti! Kdo je neki drugi „brezdomovinski“, če niso to narodni odpadniki, ki jim je „Tagblatt“ organ? Svojo domovino zatajujejo, druga jih pa za sinove sprejeti neče, tedaj so v istini oni, in le oni „brezdomovinski.“

(Rezervisti) imajo zdaj v Ljubljani vojaške vaje. Med njimi so, ker je po novi postavi vsak vojak, posestniki, trgovci, obrtniki, davkoplačevalci in gospodarji vsake vrste. Mnogim prizadevajo te vaje dosti sitnosti in škode. Tako se nam pripoveduje ta slučaj: Nek gospodariz Šmartna pri Litiji je moral k vojaškim vajam. Kmalo potem bi imel biti pri neki seji cestnega odbora, in ker ni mogel in smel iz ljubljanske kosarne v Šmartno zleteti, kaznoval ga je cestni odbor z denarno kaznijo! Pa to še ni nič. Drugi dan ga pridejo rubiti zaradi nekega zaostalega davka. Žena si ni videla pomagati, popusti vse vkup in se poda k svojemu možu v Ljubljano. Zdaj ni pri hiši nobenega gospodarja; mož davkoplačevalec, ki pomaga državo vzdrževati se mora vojaščine vaditi, med tem ko mu doma gospodarstvo peša. Ali bi ne bila tudi v tem oziru potrebna kaka sprememba?

Razne reči.

Duhovske spremembe v Kerški škofiji. Dekana sta imenovana: Č. g. Bergman

Val., konsistorijski svetovalec in fajmošter v Pliberku in Č. g. Tobeitz Jan, konzistor, svetovalec in fajmošter v Št. Andražu. Fare so prejeli č. g. g.: Rainer Jož., fajmošter na Komu, faro Št. Mihael blizu Wolfsberga; Bauer Šim., fajmošter na Visoki Bistrici, faro Št. Jurje na Vinicah; Joas Jan., provizor v Malnicah, kuracijo Eberstein in Stembal Mart., provizor v Čačah ondotno faro. Č. g. Reichman Šim., kn. škof. svetovalec in fajmošter v Selah, je stopil v stalni pokoj. Prestavljeni so č. g. g.: Bezjak Pet. iz Vrat začasno za okerbnika Čanjske fare; Šumah Val., od Marije Pomočnice za provizorja v Št. Štefan v Podjurski dolini; Wedenik Mat., iz Medgorjan na Visoko Bistrico; Gutenberg Fr., iz Ebersteina za provizorja v Št. Marjeto v Reichenau; Einspieler Greg., iz Motnice za oskerbovalnega kaplana v Št. Jakob v Rožu; Formas Fr., na njegovo mesto iz Št. Martina nad Belakom za kaplana v Motnico in Köhne Jož., iz Radel za kaplana v Št. Martin nad Belakom. — Kuracijo v Malnicah oskerbujejo duhovni v Zgornji beli in faro v Medgorjah Č. g. Trobeš Ant., fajmošter na Radišah. Razpisana je fara St. Peter v Kačjem dolu do 25. junija.

— V Lavantinski škofiji. Čast. g. Simon Černoša je imenovan župnik v Pišecah. Prestavljena sta č. g. kaplana: Iv. Simonič k sv. Juriju na Šavnici, Iv. Kunc k sv. Petru pri Radgoni. Zopet v službo stopi Č. g. Jakob Zupanič in pride za kaplana k sv. Lovrencu na Dravskem polju.

— Vzajemnost slovensko-hrvatska. Stanko Vraz, r. l. 1810 v Cerovcu ne daleč od Ljutomera, je nabiral narodne pesni ilirske, vredoval književen list, zložil pesmi dokaj, povzdignil se med prvake ilirske, u. l. 1851 v Zagrebu. Hvaležni so mu Hrvatje postavili spominek na grobu, in v slovstvu s tem, da so v peterih zvezkih vnovič dali na svetlo dela njegova. To je lepo in hvale vredno; ni pa lepo, da v svojem domovju, v rojstvenem kraju Slovenec Vraz nima dostojnega spominka. V ta namen nasvetuje v Obzoru br. 118 neki Štajerec, naj se povabijo Slovenci in Hrvatje, ter naj vzajemno postavijo ranjkemu slavnemu pesniku Stanku Vrazu, kakor smo Slovenci pred nekaj leti storili Vodniku, spomenico na njegovi rojstni hiši v Cerovcu, morebiti že letos in slavnost ta naj bi se obhajala vzajemno med Slovenci in Hrvati. V Zagrebu naj bi „Matica Hrvatska“ in v Ljutomeru „Čitalnica“ ondašnja vzela to stvar v roke in ni dvombe, da ne bi se dobro izvršila pesniku in narodu hrvatsko-slovenskemu na slavo.

— Vzajemnost česko-slovenska se je letos prav krasno pokazala o sv. Janezu Nepomučanu, kedar je iz Česke, iz Moravske, Sileške, Slovaške, iz Lužičan došlo do 30.000 jih na božjo pot samo po železnicah, čez 10.000 iz okolice. Bilo jih je mnogo več mimo lani. Brezverci so si že marsikaj prizadevali, kako bi svetega Janeza vzeli ljudstvu, ali — čim bolj se ti trudijo, tim bolj ga časti verni narod. Dan poprej t. j. 15 so postavili spomenik slavnemu Jos. Jungmanu, in slavnost ta je bila tudi narodna, krasna, in pobožne naslednji dan ni žalila ali motila. Tako je prav! Dokler narod ostane veren Bogu, bode veren ali zvest tudi domovini in cesarju. Gorje pa, kjer se mora klicati s starim 82letnim Viljemom: Skrbite, skrbite, da ljudstvo vere ne zgubi! Kde pa je največ kriv, da jih je sedanjí čas toliko brez vere? To naj bi premišljevali tudi pri nas predstojniki, dokler je še čas in ni še prepozno.

— Sv. krst je prijel v nedeljo v cesarski kapeli v Schönbrunnu zamurec, ki je v službi pri nadvojvodinji Valeriji. Boter mu je bil cesarjevič Rudolf, krstil pa ga je dvorni fajmošter dr. Mayer.

— Iz morja so izvlekli truplo g. K. Hoffmana, vradnika v pokoju, po rodu Ljubljancana, ki je iz Reke hotel iti v Beljak. Nesrečnik je imel večkrat omotico in morda, ker je rano zjutraj okrog morja hodil, da ga je vrglo in tako je utonil. „Edinost.“

— Obesil se je v Mariboru lončarja Wolfa sin.

Vrloj braći slovenskim učiteljem!

Centralni odbor za priredjivanje obćih hrvatskih učiteljskih skupština opredielilo je, da će se 3. obća hrvatska učiteljska skupština obdržavati u Osijeku i to 4, 5, i 6 rujna (septembra) o. g. (3. rujna u večer biti će predskupština.)

Slovenski učitelji pokazali su dosada, da pozorno prate naš rad, te su nas kod prijašnjih skupština u znatnom broju i posjetili. Nadamo se, da i ovaj put u Osijeku neće izostati. Naša briga biti će, da jim boravak u Osijeku što više osladimo.

Pristupnice, s kojima su skupčane polakšice kod vožnje onamo i natrag, bezplatan stan u Osijeku itd., dobivaju se po 1 for. kod ravn. učitelja kaptolske škole u Zagrebu g. Antuna Irgolića.

U Zagrebu, 24. svibnja 1878.

Za centralni odbor:

Ivan Filipović
predsjednik.

Ljud. Tomšić
tajnik.

Spred porotnega sodišča.

Dalje.

Porotna sodnija je 24. t. m. sodila 21letnega Florijana Raka iz Podrebra zaradi uboja 5. januarja zvečer med 5. in 6. uro peljala sta se Jožef Kolanc in Matej Drolc iz Kamnika domu proti Tuhinjam. Med potjo v soteski pri Vrhpolji zakliče nekdo Kolancu, ki je naprej vozil, da naj se ustavi, pa vdaril je po konju in odšel. V drugih sanah peljal se je Matej Drolc, k kateremu je neki potepuh od zadej skočil na sani in ga z nožem večkrat tako hudo vbodel v trebuh, da je 7. januarja vsled prisada umrl. Kolanc se je na Drolčevo upitje vrnil in je hotel predrznega napadnika zvezati, ki mu je pa srečno ušel. Vse je dolžilo Florijana Raka, da je doprinesel to hudodelstvo; zato so ga prijeli in zaprli. Rak trdovratno taji, da bi bil on napadel Drolca, in dolži Kotnika in Končnika, da sta to storila. Priča Jakob Baloh pripoveduje, da mu je Drolc pred smrtjo povedal vse, kako da je bilo. Matija Sirjan trdi, da je Raka videl pri sanah Drolčevih; krčmar Fröhlich iz Kamnika pripoveduje, da je bil tudi on napaden na ravno tistem kraju, ko se je nekoliko pozneje peljal domu. Videl je tri ljudi priti proti njemu, katerih eden je z nožem na vratu ranil konja, ki se ga je pa srečno otesil in zdirjal. Jurij Kotnik trdi, da je v Rakom in Končnikom 5. januarja zvečer popival o neki krčmi pri Vrhpolju. Rak je šel dobro četrť ure prej iz krčme kakor unadva, ki sta šla potem za njim. Ko ga dojdeta, jima pokaže nož ter pové, da se je ravnokar ruval. Ravno to pove tudi tovariš Končnik. Oba pravita, da sta bila od nekih sani potisnjena na stran, o napadu na Drolca pa nič ne vesta povedati. Krčmar Svetec z Vrhpolja potrđi, da so imenovani trije 5. januarja pri njem pili, in da je šel Rak četrť

ure prej iz hiše, kakor njegova tovariša. Frančiška Kadivec je vse tri vidila v krčmi, ter pristavlja, da je videia Raka, kako da je svoj nož zatikal v mizo. Marjana Rak, bratranka zatoženčeva in teta njegova Neža Rak pričate, da se je Rak ob sedmih zvečer 5. jan. že k počitku podal. Srenjsko predstojništvo Raku daje prav slabo spričevalo, rekši, da je eden najhujših razsajalcev in pretepalcev, ki precej prime za nož. Zarad tega je bil že večkrat kaznovan in obsojen zaradi hudega telesnega poškodovanja enkrat že na 6 mesecev težke ječe. Tudi zdaj so ga porotniki uboja krivega spoznali in sodnija ga je obodila na 6 let težke, vsaki mesec z enim postom, 5. januarja vsakega leta pa s temnim zaporom postrene ječe. (Dalje sledi.)

Eksekutivne dražbe.

29. maja: 3. Zadnik iz Nemške vasi, 3. Bečaj iz Reparjev, 3. Kotnik iz Uševka, 3. Turk iz Loža, vsi v Ložu, 3. Žgur s Podboršta, in 2. Pegan oba v Vipavi. 3. Duh z Raškega vrha v Krškem. 2. Potočnik od sv. Lenarta, 2. Vernik iz Stare Loke, oba v Loki.

31. maja: 3. Cepirla iz Malega Otoka, 3. Češnik iz Palčja, 3. Čuček iz Stare sušice, vsi v Postojni. 3. Pirc iz Zaloke, 3. Jurečič iz Kalja, 1. Potokar iz Krške vasi, vsi v Krškem. 3. Skuvavec iz Radolice in Ješenak iz Mlina, v Radolici. 2. Tomšiš iz Kuježaka, 2. Frank s Prema, oba v Bistrici. 2. Bertoneelj iz Godešič, 2. Maček iz Sestranske vasi, 2. Tekavčič vsi v Loki. 2. Kambič iz Metlike, 2. Južna iz Dobravice, oba v Metliki. 1. Škufca iz Visejca v Žužemberku. Babnik iz Hrastja v Ljubljani.

Umrlí so:

Od 22. do 26. maja: Ana Hrušnik, hiš. ž. 64 l., za sušico. Marijana Tartnik, kroj. ž. 54 l., za jetiko. Neža Škerjanec, kancel. v. 64 l., za vročinsko boleznijo. Jožef Šveiger, kovač 33 l., in Polona Karič, rudarjeva ž. 40 l., oba za jetiko. Marija Žebavnik, gostinja 76 l., za gnojenjen; Matej Pezdur, pos. 74 l., vsled pljučnice, Marjeta Magister, del. ž. 52 l., za uremijo. Vsi v bolnišnici. Blaž Koprivšek, del. 85 l., za vtriplj. možganov. Marija Rutar, vrad. sluga o., pol leta, za božjastjo. Urša Zamka, h. pos. 77 l., vsled starosti. Klara Jahn, žel. vrad. ž. 74 l., vsled starosti. Marija Engler, učenka 4 raz. 13³/₄ l., za vtriplj. pljuč.

Loterijske številke 25. maja.

Na Dunaju: 4, 20, 86, 56, 47.

V Gradcu: 18, 56, 51, 90, 20.

Žitne cene preteklega tedna.

Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša 3²⁶/₁₀₀ mernikov.

Reči	V Ljubljani		V Novem-mestu		V Kranji		V Sodražici		V Mariboru		V Ptaju		V Ormužu		V Celovcu		V Zagrebu	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenice (hektoliter mernik)	9	28	10	24	9	90	11	8	9	40	8	80	8	90	9	42	8	90
	2	85	3	54	3	19	3	40	2	77	2	70	2	73	2	70	2	73
Reži (hektoliter mernik)	5	86	7	—	6	82	—	—	6	30	6	50	6	50	6	41	7	—
	1	80	2	15	2	10	—	—	1	94	2	—	2	—	1	98	2	—
Ječmena (hektoliter mernik)	5	48	6	50	6	18	6	18	5	80	5	50	5	40	6	60	5	20
	1	80	2	—	1	90	1	90	1	78	1	63	1	65	2	—	1	36
Ajde (hektoliter mernik)	6	50	6	16	6	50	60	50	7	80	6	70	4	17	6	14	7	40
	1	90	1	83	2	—	2	—	2	39	2	6	1	26	1	89	2	30
Prosa (hektoliter mernik)	6	32	6	50	6	50	6	20	6	40	6	60	7	80	4	46	7	60
	1	95	2	—	2	—	1	90	1	97	2	3	2	40	1	86	2	36
Turšice (hektoliter mernik)	7	4	7	48	6	80	7	82	6	30	6	60	6	60	6	18	6	40
	2	20	2	24	2	9	2	40	1	94	2	3	2	53	1	90	1	97
Ovsa (hektoliter mernik)	3	26	3	57	3	57	3	57	3	50	3	50	3	25	3	12	3	20
	1	—	1	10	1	10	1	10	1	8	1	8	1	—	—	95	—	98

Telegrafične denarne cene 24. m. ja.

Papirna renta 62.25 — Srebrna renta 65.45 — Zlata renta 72.90. — 1860letno državno posojilo 114. — Bankine akeije 796 — Kreditne akeije 211.90 — London 120.85 — Srebro 103 —. — Ces. kr. cekini 5.69. — 20 frankov 9.56.

Nova krčma pri „Črnogorcu“

na Poljanah št. 23,

je preskrbljena z najboljim vinom različnih sort od 28 do 48 kr. liter, z dobrim pivom in okusnimi jedili.

Slavno občinstvo se vabi uljudno k obilnemu obiskovanju. (3)

Najnovejša in najizvrstnejša podoba papeža

Leona XIII.,

oljnotis, v veliki obliki, 68 cent. visoka in 57 cent. široka, v krasnem pravem pozlačenem okviru se dobiva po 15 gl. (ki se zamorejo plačati tudi v treh mesečnih obrokov) pri

Karl Till-u,

(20) knjigarna in prodalnica umotvorov, muzikalij in papirja v Ljubljani.

Najprimernejše darilce

za

pridne otroke

ste povesti:

1. Hanani, ali zadnji dnevi Jeruzalema, in

2. Zadnji dnevi Ogleja.

Knjižici obegate okoli 180 strani in si dobivate mehko vezani po 30 kr. pri opravištvu „Slovenca“, ki po želji preskrbe tudi ličnejše vezanje. Kdor jih naroči deset, dobi eno knjižico po vrhu. (13)

Svarilo.

Na mnogoštevilna od več strani z dežele prihajajoča vprašanja naznanjam tu javno, da go-spod

Josip Kristan

uže od 15. maja 1876. leta nij več niti zastopnik niti uradnik banke „Savijske“ ter da nikakoršnih odgovornostij ne prevzamem za njegova dejanja.

Ivan Hribar,

glavni zastopnik banke „Savijske“.